

Starroperation

Du har tid för gråstarrsoperation till Vasa centralsjukhus ögonenhet. Vid operationen ersätts den grumliga linsen i ögat med en konstgjord lins.

Observera före operationen

- Pausa omega-3 kosttillskott fyra veckor före ingreppet.
- Tvätta kropp och hår kvällen innan.
- Fyll i blanketten med mediciner och allergier och ta med den på operationsdagen.

Patienter som har Marevan-medicinering

Gå till laboratoriet en vecka före operationen och ta INR-värdet. INR-värdet skall vara under 3. Om värdet är över 3 kontakta din egen vårdande läkare som tar ställning till Marevan-doseringen, så att värdet fås ner tills operationsdagen. Operationen görs inte om värdet är över 3. Om du har frågor kring Marevan kontakta ögonpolikliniken.

Operationsdagen

- Om du har hosta, snuva eller feber kan du inte opereras.
- Du får äta frukost hemma och ta dina mediciner om inte annat ordinerats.
- Använd inte smink eller parfym för en god operationshygien.
- Ta med glasögonrecept.
- Ta vid behov med lite mellanmål.
- Kom direkt till ögonenheten på sjätte våningen i A-byggnaden.
- Tiden i brevet är anmälningstid, reservera 2–3 timmar för besöket.
- Du opereras i lokalbedövning och är således vaken under ingreppet.
- Efter operationen vilar du på ögonenheten och sedan får du åka hem.
- Bilkörning är förbjudet på operationsdagen och rekommenderas först efter slutgranskning och glasögonförskrivning.

Bruk av ögondroppar efter operationen

Droppta Oftan Dexa-Chlora –ögondroppar 3–4 veckor i det opererade ögat för att förhindra infektion. Läkaren skriver recept på operationsdagen och då får du mera anvisningar.

- Droppta ögondropparna flera gånger i dagen.
- Tvätta händerna och rengör ögat med vanligt kranvatten.

- Torka med rent bomull.
- Titta uppåt. Det är enklare att sätta ögondroppar liggande.
- Dra ner det undre ögonlocket och droppa. Håll flaskan 3–4 cm från ögat. Om du är osäker på om droppen träffat ögat, droppa på nytt. Det ryms endast en droppe på bindhinnan, överflödet rinner bort.
- Om du ordinerats flera olika ögondroppar låt det gå ett par minuter innan du sätter andra droppar. Då verkar de bäst.
- Ögondroppar är färskvara! Använd flaskan högst en månad.
- Om du behöver hjälp med att sätta ögondroppar kontakta hemsjukvården före operationsdagen. Telefon till Österbottens välfärdsområdes växel är 06 218 1111.

Hemvård efter operationen

- Du kan ta bort skyddsskölden framför ögat morgonen efter operationen.
- Rengör försiktigt runt det opererade ögat med rent vatten och vadd morgon och kväll i två veckor.
- Droppa ögondroppar i det opererade ögat enligt anvisningarna. Om du använder även andra ögondroppar använd dem som vanligt, om inte annat anvisats.
- Undvik fysisk belastning såsom storstädning, trädgårdsarbete, konditionsträning och snöarbete i två veckor.
- Undvik bastu och simning i två veckor. Vid tvätt av ansikte och hår undvik att tvål och schampo kommer i det opererade ögat.
- Du kan vara utomhus. Vid blåsigt och kallt väder kan du skydda ögat med en ren lapp och sköld, eller en svart lapp som kan köpas på apoteket.
- Att läsa, handarbete och se på television är tillåtet.

Eftergranskning och glasögonkontroll rekommenderas **tidigast en månad efter** operationen på öppna sektorn. Om du önskar läkarkontroll på centralsjukhuset meddela skötaren på operationsdagen. Glasögonstyrka bedöms inte på den eventuella efterkontrollen på ögonenheten.

Om du får värk, försämrad syn eller ökad rodnad i det opererade ögat före slutgranskning, kontakta ögonenheten 06 213 1592 klockan 9–11.

Risker med starroperation

Med en komplikation avses en situation där det opererade ögats synförmåga förblir nedsatt i relation till vad som kan förväntas med hänsyn till ögats övriga hälsotillstånd. Möjliga subjektiva upplevelser kan vara bland annat en otydlig bild, dubbelseende eller andra typer av synförvrängningar som inte kan avlägsnas med hjälpmedel. Om ögats synförmåga kan återställas med hjälp av optiska hjälpmedel till den förväntade nivån med tanke på ögats hälsotillstånd är det inte frågan om en komplikation.

Ruptur av bakre kapseln

Ögats egen lins finns innanför kapselpåsen. Vid starroperation görs ett snitt på framsidan av kapselpåsen genom vilken linsmaterialet tas bort inifrån kapselpåsen. Nya konstgjorda linsen placeras i samma kapselpåse där den sätter sig stadigt. Att bakre kapseln oavsiktligt går sönder är en av de vanligaste riskerna vid starroperation. Denna komplikationsincidens minskar med kirurgens erfarenhet och är för en erfaren kirurg ca 2/1000 operationer. En ruptur medför några fler skeden vid operationen, men påverkar generellt inte själva starroperationens slutresultat.

Makulasvullnad

Ögats område för skarp syn – makulan- kan reagera på den energi som används vid operationen med svullnad. För vem detta sker kan inte förutspås på förhand, även om man med dagens kunskap vet faktorer som kan bidra till risken. Vården består oftast av bruk av ögondroppar en längre tid. Enligt forskning är incidensen för svullnad cirka 1 %. Om svullnaden behandlas påverkar den överlag inte den slutliga synskärpan, även om den är försämrad medan det finns svullnad.

Efterstarr

Vid starroperation lämnas ögats egen kapselpåse kvar för att stöda den nya konstgjorda linsen. Med tiden kan kapselpåsen bakom den konstgjorda linsen bli suddig och orsaka nedsatt syn. Förekomsten av efterstarr påverkas bland annat av patientens ålder, grundsjukdomar samt konstgjorda linsens struktur och material. Efterstarr avlägsnas med en snabb laserbehandling, som gör att synskärpan och kvaliteten returneras till nivån före efterstarren. Detta förutsätter att det inte utvecklats andra ögonsjukdomar som försämrar synen. Efterstarr orsakar således inte permanent synnedsättning och den återkommer inte efter att den behandlats en gång.

Ljusreflexioner

En del patienter upplever reflexion av ljus speciellt i mörker första tiden efter operationen. Detta minskar så småningom inom loppet av månader.

Förhöjt ögontryck

I samband med starroperation förhöjs ögontrycket kortvarigt under operationsdagen. En molande känsla på kvällen efter operationen är således normal och kan lindras med normala smärtmediciner. Om smärtan är kraftig, synen suddig och det uppstår huvudvärk/illamående kontakta ögonpolikliniken under kontorstid och dejourpolikliniken övriga tidpunkter.

Näthinneavlossning

Man vet att starroperation kan öka risken för avlossning av näthinnan. Risken är beroende av kundens ålder vid operationstidpunkten. Ju yngre ålder man opererar starren, desto större risk finns för näthinneavlossning. Enligt en omfattande nationell undersökning är näthinneavlossningsrisken efter starroperation under en tio år lång uppföljningstid i åldersgruppen 40-54 åringar 1,0 % och sjunker bland 75-åringar till 0,2 %.

Hornhinesvullnad

I en del fall kan funktionen av hornhinnans insida kortvarigt rubbas, vilket orsakar svullnad av hornhinnan och försämrar synen. Situationen är övergående.

Inflammation

Risken för en bakterieinfektion i ögat vid en starroperation är under 1/1000 operationer. En bakterieinfektion behandlas med antibiotika i ögat samt medicinering som tas via munnen. Risken minimeras med noggrann aseptisk handling under operationen och sterila instrument. Under och efter operationen används även antibiotikabehandling. Efter en bakterieinfektion förblir synen oftast i någon grad nedsatt.

Efter en starroperation kan det förekomma långvarig steril inflammation. Då reagerar ögat starkare än vanligt på den stress som orsakats vävnaderna vid operationen. För vem detta sker kan inte förutspås på förhand, även om man med dagens kunskap vet faktorer som kan bidra till risken. Vården består oftast av bruk av ögondroppar en längre tid.